

Meditatie 1 Korintiërs 8: 1 – 13

Tijdens onze bidstonden ben ik al geruime tijd bezig om stap voor stap door de 1^e Korinthebrief heen te gaan. Vanwege de coronacrisis ben ik daar even mee gestopt. Maar vandaag ga ik daar weer mee verder. Ik ben eigenlijk bij 1 Korintiërs 7 beland, dat handelt over het huwelijk. Dat vond ik weer wat minder geschikt. Dus die sla ik nog even over. Dat ga ik later nog wel een keer behandelen.

Vandaag 1 Korintiërs 8 dus. En ik wil graag beginnen met het laatste vers dat we net lazen:

Daarom, indien wat ik eet, mijn broeder aanstoot geeft, wil ik in eeuwigheid geen vlees meer eten, om mijn broeder geen aanstoot te geven.

Dit vers is naar mijn idee heel vaak misbruikt in kerken en gemeenten. Meestal wordt het van stal gehaald zodra er veranderingen in een kerk worden voorgesteld.

Misbruik van deze tekst kan ieder redelijk gesprek namelijk dood slaan. Ik herinner me dat in een ver verleden in de gemeente waar ik lid was de ouderlingen en diakenen in zwart gekleed gingen. Toen één van de broeders het waagde om in een donkerblauw kostuum te verschijnen omdat zijn zwarte trouwpak tot op de naad versleten was werd hem verweten dat hij aanstoot gaf. En in 1 Korinte 8 staat dat je geen aanstoot mag geven, dus uit dat pak.

Toen er later een voorstel kwam om naast de oude Psalmen ook nieuwe Psalmen of Gezangen te gaan zingen kwam men ook weer met deze tekst op de proppen. En zo ging het ook bij de discussies of er wel of geen bossen bloemen in de kerk mochten staan, en ook bij de vraag of er een trompet, viool of fluit naast het orgel bij de muzikale begeleiding gebruikt mocht worden. De discussies in de kerk werden steevast in de kiem gesmoord door het vakkundig misbruiken van deze tekst uit 1 Korintiërs 8. In de bijbel staat dat je geen aanstoot mag geven, dus we veranderen niets want daar neemt altijd wel iemand aanstoot aan.

Dit is niet terecht. In de tekst van 1 Korinthe 8 gaat het namelijk om gevallen waarbij iemands geloof lijkt te wankelen, een zwakke die struikelt.

Bij heel veel veranderingen en vernieuwingen in de gemeente is daar helemaal geen sprake van. Door vernieuwingen verliezen behouden gelovigen hun geloof heus niet. Een blauw pak verandert het geloof niet van liefhebbers van zwarte pakken. Een viool of trompet verandert het geloof niet van orgelliefhebbers.

Dit vers mag daarom nooit gebruikt worden om veranderingen tegen te houden. Uiteraard kunnen er best goede en eerlijke argumenten zijn om iets niet te veranderen, maar niet op basis van dit vers. Laten we eens in de tekst duiken. Waar gaat het nu eigenlijk echt over in 1 Korinte 8.

In onze westerse wereld is de vraag naar het eten van offervlees geen actuele vraag, maar de vraag hoe we moeten omgaan met onze christelijke vrijheid is uiteraard wel op ons van toepassing. En daarom kunnen wij vandaag ook iets leren van dit gedeelte als we op zoek gaan naar het onderliggende principe.

In de oudheid was het zo dat veel voedsel dat geconsumeerd werd religieuze rites had ondergaan. Bij de heidense tempels waren restaurants waar men terecht kon voor huwelijken en begrafenissen en ook waren er vleeshallen. Zeg maar suppermakten waar vlees uit de tempels verkocht werd.

Gelovige Joden gingen in die tijd niet veel met niet-Joden om en je ging zeker niet eten bij je niet-Joodse buurman. Je wist nooit wat je voorgeschoteld kreeg. Was het rein of onrein vlees, en is het wel koosjer bereid?

Nu er door het werk van de apostelen allerlei christelijke gemeenten ontstonden kwamen soortgelijke vragen ook onder christenen naar voren. Veel van de jonggelovigen hadden voorheen hun vlees gekocht in de vleeshallen of deelgenomen aan offermaaltijden die plaatsvonden in de zalen van de afgodentempels. En wat moet je dan nu, nu je christen geworden bent? Kun je nog wel zonder gewetenswroeging naar de vleeshal gaan of een begrafenis of bruiloft bezoeken waar mogelijk 'gewijd vlees' genuttigd werd. In de gemeente waren er verschillende reacties. Sommige gemeenteleden waren tot de overtuiging gekomen dat afgoden niet bestaan. En omdat afgoden niet bestaan is een offer aan een afgod ook niet echt een offer. En daarom kun je met een gerust geweten naar de vleeshal of blijven eten op een trouwerij of begrafenis.

In theorie geeft Paulus in zijn antwoord deze gemeenteleden helemaal gelijk. Inderdaad, er is maar één echte God (Deut.6:4). En alle dingen komen van Hem, Hij is de Schepper van alle dingen. Maar er zijn wel zogenaamde goden in de hemel en op de aarde. Daarmee doelt Paulus op boze machten en demonen. Die bestaan echt, maar deze boze geesten behoren tot het geschapene en kunnen zich daarom niet meten met de enige ware God.

Theologisch is er niets tussen te krijgen, maar daarmee is nog niet gezegd dat de mensen die vrijuit meedoen met alle praktijken waar gewijd vlees gegeten wordt het bij het rechte eind hebben. Je kunt namelijk wel helemaal gelijk hebben, zonder dat je het goede zoekt voor je pasbekeerde broeder of zuster in de gemeente. Voor iemand die nog niet zo lang geleden christen is geworden is alles wat in de omgeving van de heidense tempels gebeurt iets wat hoort bij het oude leven. Iets waar je ver vandaan moet blijven.

Ik herinner me het voorbeeld van een ex-drugsverslaafde die voorheen als hij drugs gebruikte graag de muziek van de popgroep Pink Floyd draaide, vooral de cd 'the dark side of the moon'. Nadat hij tot geloof kwam en afkickte van z'n drugsgebruik heeft hij deze cd weggegooid. Die cd hoorde bij z'n oude leven van drugs.

Is daarmee die cd zondig of fout. Objectief gezien niet. U mag best weten dat ik deze cd ook heb en ook nog wel eens draai. Voor mij is er geen enkele associatie met drugs bij deze muziek. Ik vind het gewoon mooi. Maar voor die ex-verslaafde is het wel zondig. Stel nu eens dat deze ex-verslaafde bij mij op visite kwam. Dan zou ik hem in verwarring brengen als ik muziek van Pink Floyd zou draaien. Ik zou er zelfs de oorzaak van kunnen zijn dat hij terugvalt in z'n oude leven. Op zo'n moment toch die muziek draaien zou mij niet dichterbij God brengen en mijn broeder zou erdoor bij God vandaan kunnen raken. En dan mag ik mijn broeder niet ten val laten komen door mijn vrijheid te gebruiken zonder met hem rekening te houden.

Op dezelfde manier werkt dat bij het offervlees. In theorie ben je vrij om deel te nemen aan de offermaaltijden, afgoden bestaan niet, en Hij die in jou woont is veel sterker dan hij die in de wereld is. Maar als jouw vrijheid bewerkt dat je zwakke broeder in verleiding komt om terug te keren naar afgoderij waaraan hij voorheen verbonden was, dan wordt jouw vrijheid de val van een ander. En daartegen verzet Paulus zich heftig. Want je zwakke broeder is niet 'maar zo een zwakkeling' maar een broeder in Christus voor wie de Here Jezus ook aan het kruis is gestorven. Paulus wil dat gelovigen zuinig zijn op elkaar en de sterken mogen niet over de zwakken heen walsen.

Ik ben deze overdenking begonnen met het laatste vers. Je mag geen aanstoot geven. Dit aanstoot geven is misschien wel beter te vertalen met 'doen struikelen'. Paulus zou liever nooit meer vlees eten, dan dat hij er de oorzaak van is dat zijn broeder of zuster struikelt en het geloof kwijt raakt.

Ik hoop dat u aanvoelt dat dit bij heel veel veranderingen in de kerk helemaal niet in het geding is. Paulus wil wèl dat gemeenteleden zuinig zijn op elkaar. Zuinig op elkaars geloof. Dat is ruimte gunnend als we met elkaar door een verandering dichterbij Christus komen, maar ook geduldig zijn als iemand in verwarring komt of zelfs aan het twijfelen raakt door onze opstelling. Want in de kerk van Christus gaat het om Hem en niet om mij. Het is Zijn kerk en bij Hem zijn wij allemaal, zwakken en sterken, met al onze verschillen elke dag van harte welkom.

AMEN